

SUVREMENI PRISTUPI ČITANJU

doc. dr. sc. Lidija Bakota

KOJEM TIPU ČITATELJA PRIPADAM

◉ Čitatelj koji čita:

svakodnevno

povremeno

KOJEM TIPU ČITATELJA PRIPADAM

- ◉ Čitatelj koji s podjednakim zanimanjem čita
 - **pjesme i priče**
- ◉ Čitatelj koji čita samo:
 - **prozu (romane i pripovijetke)**
 - **pjesme**
 - **dramske tekstove**
 - **putopise**

KOJEM TIPU ČITATELJA PRIPADAM

● Čitatelj koji čita:

- s olovkom u ruci, koji **zapisuje**
- i rado **razgovara** o pročitanoj
- samo zato što **mora**, jer mu je to školska lektira
- i ono što ne mora i **raduje se** čitanju
- i zamišlja o onome što čita i **zauzima kritički stav** o pročitanoj
- putem **mašte** živi u svijetu književnih djela

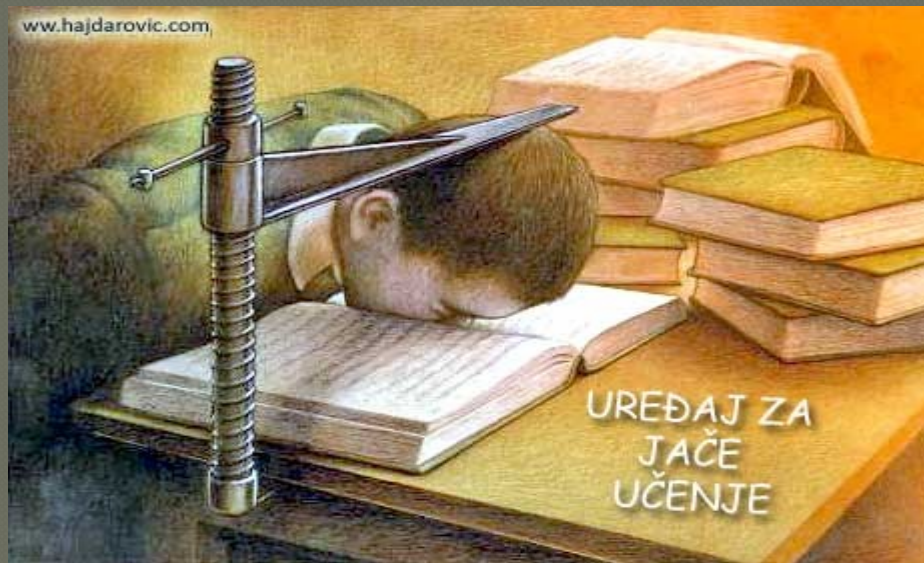
TEMELJNA POLAZIŠTA ČITANJA U RAZREDNOM KONTEKSTU

- ◉ Komunikacija između djela i pisca u razrednom kontekstu (ipak ponajviše) zavisi od **učiteljeva pristupa** knjizi i čitanju.

TEMELJNA POLAZIŠTA ČITANJA U RAZREDNOM KONTEKSTU

- Kasnija komunikacija s lijepom književnosti ima svoje temelje dobrim dijelom u **(ne)prikladnom pristupu čitanju** u razrednom kontekstu.

TEMELJNA POLAZIŠTA ČITANJA U RAZREDNOM KONTEKSTU

- Potrebno je ne samo osmišljavanje metodičkoga puta nego i duboko uranjanje u **cjelokupan piščev opus.**

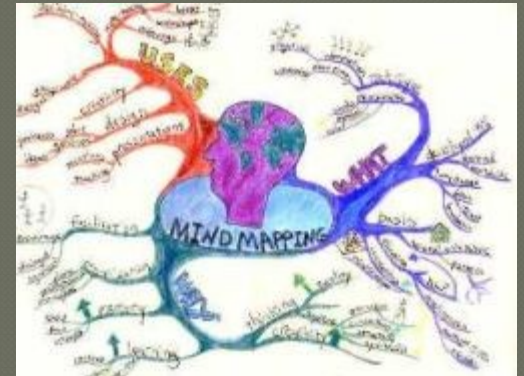
TEMELJNA POLAZIŠTA ČITANJA U RAZREDNOM KONTEKSTU

- Za bolje razumijevanje, poniranje u tekst potrebne su jezična i književnoteorijska znanja.

TEMELJNA POLAZIŠTA ČITANJA U RAZREDNOM KONTEKSTU

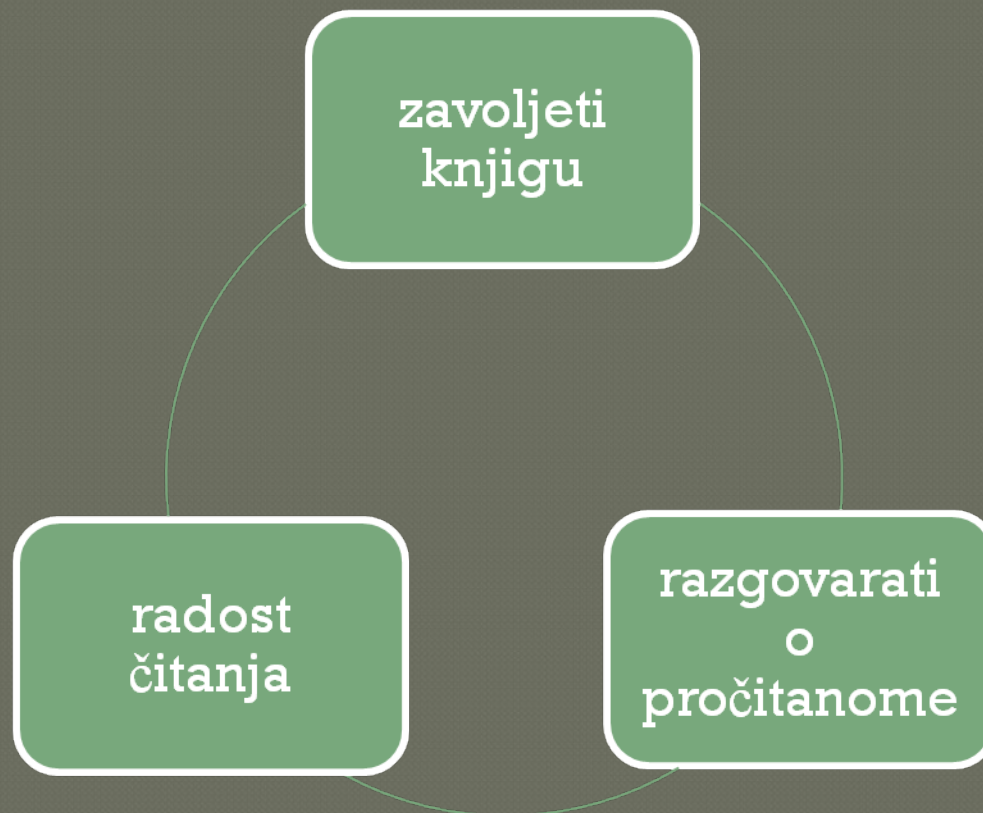
- U skladu sa suvremenim metodičkim zahtjevima, kad god je moguće, treba ostvarivati **unutarpredmetnu korelaciju.**

Zadace čitateljskoga odgoja

Zadaće čitateljskoga odgoja

Zadace čitateljskoga odgoja

```
graph TD; A[razviti stvaralačkog i kritičkog čitatelja] --- B[razlikovati estetsko od neestetskog]
```

razviti
stvaralačkog i
kritičkog
čitatelja

razlikovati
estetsko od
neestetskog

Motivacija za čitanje

Učenike ćemo motivirati za čitanje ako...

Čitanje samo na satu HJ?

- za poboljšanje čitalačkih sposobnosti učenika **odgovorni su svi predmetni nastavnici** a ne samo nastavnici materinskoga jezika

Čitanje ulomaka
ili cjelovitih
književnih djela?

Klasifikacija dijabetičke retinopatije

Klasifikacija dijabetičke retinopatije se s godinama bitno mijenjala. Danas se najviše koristi modificirana Airlie House klasifikacija po kojoj razlikujemo:

- **neproliferativnu dijabetičku retinopatiju** (blagu, umjerenu i tešku)
- **proliferativnu dijabetičku retinopatiju** (početnu, s kriterijima visokog rizika ili s odmaklom dijabetičkom bolešću oka)
- **dijabetičku makulopatiju** (makularni edem ili klinički značajan makularni edem)

Pri tome različiti stadiji mogu postojati istovremeno, npr. umjerena neproliferativna retinopatija i klinički značajan makularni edem. U najranijem stadiju bolesti neproliferativne dijabetičke retinopatije nastaju mikroanerurizme (izbočenja kapilara) i eksudati (depoziti u mrežnici kao rezultat povećane propusnosti krvnih žila). U makuli se može pojaviti edem što dovodi do smanjenja vidne oštine i iskrivljenja slike.

Razine čitanja

NEZAVISNA RAZINA

RAZINA PODUČAVANJA

RAZINA FRUSTRACIJE

KAKO POMOĆI UČENICIMA U ODABIRU KNJIGE?

Knjiga treba
odgovarati
učenikovoj
individualnoj razini
čitanja i interesima.

INDIVIDUALNI PRISTUP ČITANJU

Kako izgleda nastava književnosti i lektire temeljena na učeničkim doživljajima?

Kako treba pristupiti književnoumjetničkome tekstu na takvoj nastavi?

Kako započeti interpretaciju?

Kad bi učitelj cijelo vrijeme bio svjestan da predmet razgovora prije svega treba biti učenikov vlastiti doživljaj umjetničkoga teksta te bi ga poticao i poštivao, nastava bi za učenike bila zanimljivija i efikasnija. U svakom slučaju ne bi odlazili s nastave s osjećajem da nisu u stanju čitati književnost ili da ih književnost uopće ne zanima.

(Grosman, 2010, 208)

Za učenike su zanimljiva prije svega ona pitanja koja oni sami sebi postavljaju tijekom čitanja i propitivanja teksta, pitanja koja proizlaze iz njihova vlastitoga (emocionalnoga) odnosa prema tekstu, kao i ona do kojih dolaze na osnovi teškoća s njegovim razumijevanjem.

(Grosman, 2010, 251)

**Kako potaknuti interes za
čitanje školske lektire?**

Npr. svaki dan postavite jedno pitanje.

ČITANJE KNJIGE PREMA VLASTITOME IZBORU – RAZGOVOR O PROČITANOME

Postavite im pitanja o pročitaneome.
Pratite učenikovo izražavanje.

Ime i prezime_____ Datum_____

Naslov knjige _____

Prepričavanje / opisivanje

Elementi priče	Detaljno	Djelomično	Nepotpuno
Početak			
Vrijeme i mjesto radnje			
Likovi			
Problem			
Redoslijed događanja			
Rješenje problema			

Ime i prezime _____ Datum _____

Naslov knjige _____

Glasno čitanje

Vještina	Često	Ponekad	Rijetko
Nepoznate riječi sam ispravlja.			
Čita nepoznate riječi.			
Poštuje interpunkcijske znakove.			
Čita bez poteškoća.			
Čita izražajno.			
Pronalazi odgovarajući ulomak.			

Ime i prezime _____ Datum _____

Naslov knjige _____

Glasno čitanje

Vještina	Često	Ponekad	Rijetko
Zamjena jedne riječi drugom.			
Umetanje riječi koja ne postoji u tekstu.			
Propuštanje riječi ili fraze.			
Učitelj izgovara učenikovu nepročitano riječ.			
Samoispravljanje pročitano bez učiteljeve pomoći.			
Stanke u čitanju neuobičajene dužine trajanja.			

VRJEDNOVANJE I OCJENJIVANJE

„...svaka negativna primjedba i kritika tijekom razgovora o njegovu doživljaju teksta učenika ispunjava osjećajem da nije sposoban pročitati književni tekst, da čitanje nije za njega ili da on nije za čitanje.“

(Grosman, 2010, 211)

ČITANJE USMJERENO NA PROCES, A NE NA REZUTAT

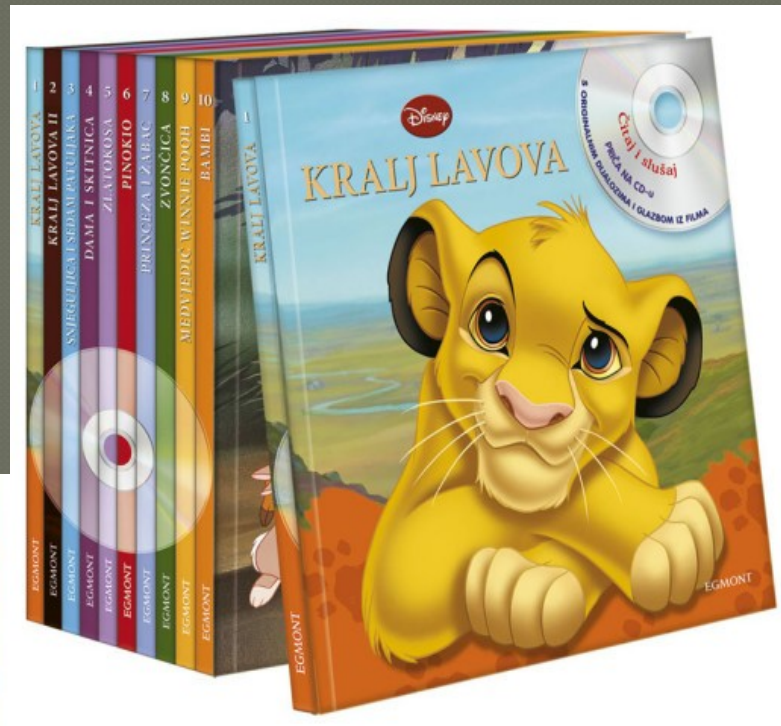
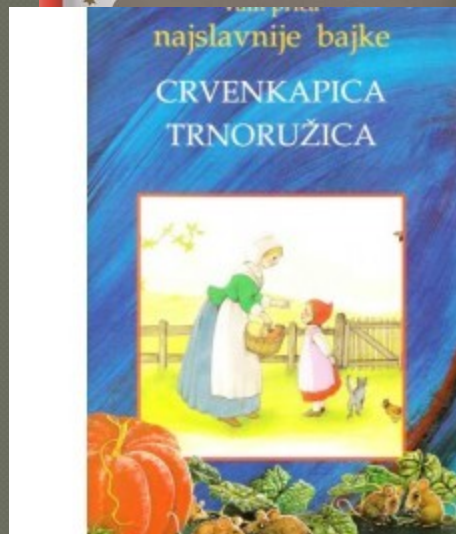
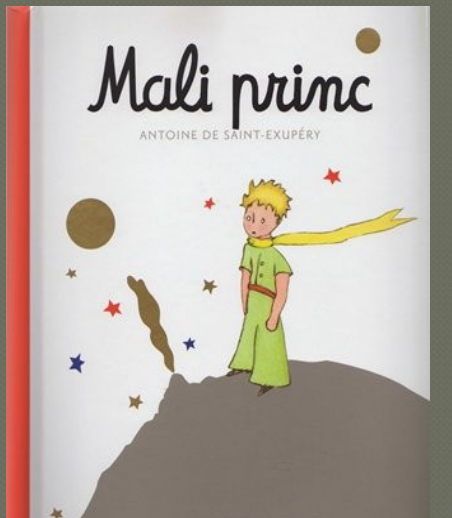
◉ Zašto čitati?

- ◉ Čitajte kako biste saznali **tko su glavni likovi** u tekstu i **gdje** se odvija priča
- ◉ Čitajte kako biste **vidjeli kakvi su likovi** i njihovi postupci
- ◉ Čitajte kako biste pronašli **glavni problem** s kojima se likovi susreću
- ◉ Čitajte kako biste vidjeli što likovi čine kako bi **riješili problem**

ČITANJE USMJERENO NA PROCES, A NE NA REZUTAT

- učeniku je potrebno dati **razlog** za čitanjem
- u razgovoru o pročitanoj učenic treba **odgovarati na pitanja višega reda**
- **čitati s razumijevanjem** kako bi mogao odgovoriti na zadano pitanje
- korištenu **strategiju** čitanja učenik koristi kao **model za buduće čitanje** novih priča ili informativnih tekstova samostalno

Neka bude živost ili načelo raznovrsnosti

Od dobrih misli i knjiga sagradite svjetove čudesne ljepote. Putujte s rečenicama u beskonačnost i otkrićete sebe u svemu. Igrajte se! Smijte se! Čitajte sa srcem! Budite u romanima, ljetujte u sonetima, skačite po rimama, ljuljajte se u stihovima. Neka vas knjige miluju, tješe, škakljaju, umiruju, uče, čuvaju, zabavljaju, odgajaju i nasmijavaju.

Sanja Pilić

SADRAŽJI DANAŠNJEGA SUSRETA S KNJIGOM...

- Čitanje proznoga teksta i rad na metodama poticanja čitanja

ŽIVA PRIČA

SVITAK PRIČA

KNJIŽNI PANO

PRIČA IZ KUTIJE

**SLIKOVNICA BEZ
TEKSTA**

**SAMOSTALNO
STVARANJE PRIČE**

SADRAŽJI DANAŠNJEGA SUSRETA S KNJIGOM...

- ◉ suvremeni pristupi lirskoj pjesmi i metode poticanja čitanja

IGRA FONEMSKIM
SKUPIANAMA RIJEČI

DIJAMANTNA
PJESMA

LIRSKA PJESMA
KAO POTICAJ

RONDELL

KONSTELACIJA

PJESMA SVIH
OSJETILA

SADRAŽJI DANAŠNJEGA SUSRETA S KNJIGOM...

◉ PREZENTACIJA METODA

